

P7_TA(2011)0386

Razmere v Libiji

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 15. septembra 2011 o razmerah v Libiji

Evropski parlament,

- ob upoštevanju resolucij varnostnega sveta Združenih narodov št. 1970/2011 z dne 26. februarja 2011 in št. 1973/2011 z dne 17. marca 2011,
  - ob upoštevanju prekinitve pogajanj o okvirnem sporazumu med EU in Libijo 22. februarja 2011,
  - ob upoštevanju sklepov Sveta za zunanje zadeve o Libiji z dne 18. julija 2011,
  - ob upoštevanju konference Mednarodne kontaktne skupine, ki je 1. septembra 2011 potekala v Parizu,
  - ob upoštevanju svojih prejšnjih resolucij o Libiji, zlasti resolucije z dne 10. marca 2011¹ in priporočil z dne 20. januarja 2011²,
  - ob upoštevanju izjave podpredsednice Komisije/visoke predstavnice Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko z dne 13. septembra 2011 o Libiji,
  - ob upoštevanju člena 110(4) Poslovnika,
- A. ker je po šestih mesecih bojev, ki so povzročili na tisoče žrtev in zastrašujočo humanitarno krizo in trpljenje, Gadafijevega režima konec, in ker bo začasna vlada, ki jo vodi prehodni nacionalni svet, kmalu začela graditi novo Libijo;
- B. ker sta bili resoluciji varnostnega sveta Združenih narodov št. 1970 in št. 1973 sprejeti po grobi zaustavitvi mirnih demonstrantov ter hudi in sistematični kršitvi človekovih pravic in ker libijskemu režimu ni uspelo uveljaviti odgovornosti za zaščito libijskega prebivalstva po mednarodnem pravu;
- C. ker se je oblikovala koalicija, ki jo sestavljajo države, pripravljene uresničiti resolucijo varnostnega sveta Združenih narodov št. 1973; ker je ta mandat v drugi fazi prevzel Nato; ker bo zračna operacija Odisejeva zora pod vodstvom Nata trajala, dokler bo potrebno za zaščito civilnega prebivalstva v Libiji;
- D. ker bo moral prehodni nacionalni svet sočasno reševati najnujnejše humanitarne potrebe svojega prebivalstva, končati nasilje, vzpostaviti pravno državo ter se lotiti zahtevne naloge oblikovanja državnih struktur in izgradnje delujoče demokratične države, ker se je prehodni nacionalni svet obvezal k hitremu prehodu na demokratično legitimnost s pravico ustave in zgodnjih svobodnih in poštenih volitev;
- E. ker je Mednarodno kazensko sodišče 27. junija 2011 razpisalo tiralico za Moamerja

---

¹ Sprejeta besedila, P7_TA(2011)0095.

² Sprejeta besedila, P7_TA(2011)0020.

Gadafija, njegovega sina Saifa Al Islama Gadafija in nekdanjega vodjo obveščevalne službe Abdulaha Al Senusija zaradi domnevnih zločinov zoper človeštvo, storjenih od začetka ljudske vstaje;

- F. ker je po podatkih UNHCR od začetka izbruhov v Libiji med poskusom prečkanja Sredozemlja na poti v Evropo umrlo približno 1.500 beguncev;
- G. ker je 1. septembra 2011 v Parizu potekalo vrhunsko srečanje prijateljev Libije, ki se ga je udeležilo približno 60 držav in mednarodnih organizacij, da bi uskladile mednarodna prizadevanja za pomoč pri obnovi Libije;
- H. ker je EU zagotovila humanitarno pomoč v vrednosti več kot 152 milijonov EUR, podpredsednica/visoka predstavnica pa je 22. maja 2011 v Bengaziju odprla urad EU, da bi vzpostavili stike s prehodnim nacionalnim svetom in Libiji pomagali pri pripravi naslednje faze prehoda v demokracijo; ker so 31. avgusta 2011 odprli urad EU v Tripoliju;
- I. ker je za EU demokratična, stabilna, uspešna in mirna Severna Afrika bistvenega pomena,
  - 1. se veseli konca šestmesečnih konfliktov v Libiji in pozdravlja padeč 42 let trajajočega avtorskega režima Moamerja Gadafija, ki je povzročil dolgotrajno in neznansko trpljenje libijskega prebivalstva; čestita libijskemu prebivalstvu za pogum in odločnost in poudarja, da bi morala biti libijska prizadevanja za svobodo in suverenost gonilna sila procesa prehoda, saj bo uspeh zagotovil le močan občutek lokalnega lastništva;
  - 2. poziva podpredsednico/visoko predstavnico, naj oblikuje pravo, učinkovito in verodostojno skupno strategijo za Libijo, od držav članic EU pa zahteva, naj to strategijo uresničijo ter se pri tem vzdržijo enostranskih ukrepov ali pobud, ki bi lahko to strategijo omajale; poziva EU in njene države članice, naj v celoti podprejo proces prehoda, ki se sedaj mora odviti, da bi na usklajen način oblikovali svobodno, demokratično in uspešno Libijo, in sicer brez podvajanj in s prizadevanji za večstranski pristop;
  - 3. izraža polno podporo prehodnemu nacionalnemu svetu in njegovi težki nalogi vzpostavitve nove države, ki bo predstavljala vse Libijce; pozdravlja nedavno priznanje prehodnega nacionalnega sveta in poziva vse države članice EU in mednarodno skupnost, naj sledijo temu zgledu; pozdravlja dejstvo, da so vse stalne članice varnostnega sveta Združenih narodov, med njimi nedavno tudi Kitajska, priznale prehodni nacionalni svet kot legitimno oblast v Libiji; poziva vse države Afriške unije, naj priznajo prehodni nacionalni svet; poziva prehodni nacionalni svet, naj v celoti prevzame odgovornost za varnost in dobrobit Libijcev, naj deluje pregledno in popolnoma v skladu z demokratičnimi načeli ter mednarodnim humanitarnim pravom; poziva podpredsednico/visoko predstavnico, Svet in Komisijo, naj še naprej spodbujajo stike s prehodnim nacionalnim svetom in novim libijskim oblastem pomagajo pri gradnji enotne, demokratične in pluralistične Libije, v kateri bodo človekove pravice, temeljne svoboščine in pravica zagotovljene vsem državljanom Libije, delavcem migrantom in beguncem;
  - 4. poudarja, da zločini proti človeštvo ne morejo ostati nekaznovani in da morajo Moamer Gadafi in pripadniki njegovega režima odgovarjati in za svoje zločine biti privedeni pred sodišče v pravni državi; poziva bojavnike prehodnega nacionalnega sveta, naj ne izvajajo povračilnih ukrepov in izvensodnih usmrtitev; pričakuje, da bodo libijska sodišča in postopki zagotovili popolno upoštevanje mednarodnih standardov za pravično sojenje ter preglednost za mednarodne opazovalce in izključitev smrtne kazni, če bodo privedeni pred

sodišče v Libiji za vse zločine, storjene v času diktature, in ne le zločine, za katere jih obtožuje Mednarodno kazensko sodišče;

5. odločno poziva vse države, zlasti sosednje države Libije, naj sodelujejo z novo libijsko oblastjo in mednarodnim sodnim sistemom, namreč Mednarodnim kazenskim sodiščem, da bi zagotovili sojenje Gadafiju in njegovim najbližjim sodelavcem; opozarja, da sta Niger in Burkina Faso na primer članici Mednarodnega kazenskega sodišča, zato morata s tem sodiščem sodelovati ter mu predati Gadafija in njegove obtožene sorodnike, če bodo vstopili na njuno ozemlje; obžaluje, da je Gvineja Bissau Gadafiju ponudila azil za prihod in življenje v tej državi in opozarja, da bi bilo to v nasprotju z obveznostmi te države po sporazumu iz Cotonouja;
6. pozdravlja obvezo držav in mednarodnih organizacij, prisotnih na vrhunskem srečanju prijateljev Libije, ki je 1. septembra 2011 potekalo v Parizu, da nemudoma sprostijo zamrznjeno libijsko premoženje v vrednosti 15 milijard USD, ter sklep EU o odpravi sankcij za 28 libijskih subjektov, vključno s pristanišči, naftnimi družbami in bankami; poziva države članice EU, naj varnostni svet Združenih narodov zaprosijo za odobritev in sprostijo še zamrznjeno libijsko premoženje, da bi prehodnemu nacionalnemu svetu pomagale pri potrebnem upravljanju v tem prehodnem obdobju, zlasti pa jih poziva, naj izpolnijo zaveze, izrečene na konferenci v Parizu; poziva k mednarodni preiskavi o tem, kje se nahaja ukradeno premoženje in denar Gadafijeve družine, in naj se vrne v Libijo;
7. pozdravlja dejstvo, da je bila EU fizično navzoča v Tripoliju že kmalu po osvoboditvi mesta in da je v libijskem glavnem mestu odprla svoj urad; izraža pričakovanje, da bo ta v najkrajšem možnem času polno kadrovsko zaseden in bo nadgrajeval pomembno delo, ki ga je začel urad EU v Bengaziju, s tem pa še naprej spodbujal odnose s prehodnim nacionalnim svetom in novim libijskim oblastem pomagal pri reševanju najnujnejših potreb libijskega naroda;
8. priporoča napotitev delegacije Evropskega parlamenta v Libijo, da bi ocenila razmere, prenesla sporočilo podpore in solidarnosti ter vzpostavila dialog s prehodnim nacionalnim svetom, civilno družbo in drugimi ključnimi akterji na terenu;
9. poudarja, da bo verodostojnost začasnega vodstva prehodnega nacionalnega sveta odvisna od tega, ali bo sposobno reševati najnujnejša vprašanja in sočasno ustvariti razmere za demokratične ustanove; poziva prehodni nacionalni svet, naj sproži kar se da pregleden proces, v katerega bodo vključene vse ključne zainteresirane strani iz vseh delov države, za vzpostavitev legitimnosti in nacionalnega soglasja, kar bi onemogočilo nastanek regionalnih, etničnih ali rodovnih frakcij, ki bi spodbujale nadaljevanje nasilja; poziva prehodni nacionalni svet, naj v prehodnem procesu v smeri demokratizacije zagotovi sodelovanje celotnega spektra libijske družbe ter okrepi vlogo žensk in manjšin, zlasti s spodbujanjem njihove udeležbe v civilni družbi, medijih, političnih strankah in vseh različnih političnih in gospodarskih organih, pristojnih za sprejemanje odločitev;
10. je seznanjen z nedavnim poročilom Amnesty International in poziva prehodni nacionalni svet, naj nadzira in razoroži oborožene skupine, ustavi kršitve človekovih pravic ter razišče prijavljene primere vojnih zločinov, da bi preprečil začarani krog nasilja in maščevanja; poziva novo oblast, naj nemudoma zagotovi, da bodo centri za pridržanje pod nadzorom ministrstva za pravosodje in človekove pravice, da bodo aretacije izvajali le uradni organi in da se bodo vsi kazenski pregoni končali s pravičnim sojenjem v skladu z mednarodnimi standardi;

11. je seznanjen z govorom predsednika prehodnega nacionalnega sveta Džalila v Tripoliju, kjer je naznanil, da bo Libija zrna muslimanska država z ustavo, v kateri se bo to odražalo, in ki bo pozdravila udeležbo žensk v javnem življenju; izraža pričakovanje, da bo prehodni nacionalni svet ravnal odgovorno in izpolnil obljube glede vzpostavitve strpne, enotne in demokratične države v Libiji ter bo zaščitil univerzalne človekove pravice za vse libijske državljane ter delavce migrante in tujce; poziva prehodni nacionalni svet, naj ženske in mlade dejavno spodbuja in vključuje v politične procese za izgradnjo političnih strank in demokratičnih ustanov;
12. poziva prehodni nacionalni svet, naj nemudoma sproži sodne postopke in začne postopek nacionalne sprave; poziva podpredsednico/visoko predstavnico, naj pošlje ustrezno usposobljene strokovnjake za mediacijo in dialog, ki bodo pomagali prehodnemu nacionalnemu svetu in usposabljali še druge tamkajšnje akterje;
13. poudarja pomen preiskave vseh kršitev človekovih pravic ne glede na kršitelja; meni, da bi to moral biti pomemben del procesa sprave v državi, ki ga bodo vodili Libijci sami;
14. poziva vse sile prehodnega nacionalnega sveta, naj pri ravnanju z vojnimi ujetniki – preostalimi Gadafijevimi borci in plačanci – upoštevajo mednarodno humanitarno pravo; prehodni nacionalni svet odločno poziva, naj nemudoma izpusti afriške delavce migrante in temnopolte Libijce, ki so bili samovoljno pridržani, češ da so Gadafijevi plačanci, ter storilce zločinov privede pred neodvisno sodišče;
15. poziva prehodni nacionalni svet, naj zaščiti pravice manjšine in ranljivih skupin, med njimi številnih migrantov iz podsaharske Afrike, ki so žrtve nadlegovanja samo zaradi barve kože, in naj poskrbi za varstvo in evakuacijo migrantov, ki se še vedno nahajajo v centrih Mednarodne organizacije za migracije ali v različnih začasnih taboriščih; ob tem poziva podpredsednico/visoko predstavnico, naj prehodnemu nacionalnemu svetu zagotovi evropsko podporo na področju mediacije, da bo odziv v teh nujnih razmerah v skladu s človekovimi pravicami in človekoljubnimi standardi; poziva države članice EU in Komisijo k pomoči pri ponovni namestitvi beguncev, ki so še vedno v taboriščih ob tunizijski in drugih mejah, potem ko so zbežali pred spopadi, ob vrnitvi v Libijo pa bi bila njihova življenja lahko ogrožena;
16. poudarja, da je revolucijo začel libijski narod, ki tudi utira pot naprej; meni, da mora prihodnost Libije ostati čvrsto v njegovih rokah, saj bo to zagotovilo polno suverenost te države;
17. poudarja, da bodo Združeni narodi imeli usklajevalno vlogo, da bi zagotovili mednarodno podporo političnega prehoda v Libiji in obnovo države, skladno s pričakovanji, ki jih je Libija izrazila na konferenci v Parizu;
18. poziva podpredsednico/visoko predstavnico in države članice EU, naj zagotovijo pomoč za reformo libijskega varnostnega sektorja, vključno s policijskimi in oboroženimi silami, za razorožitev, demobilizacijo in reintegracijo nekdanjih bojnikov, pa tudi za strožji nadzor na mejah in nad trgovino z orožjem v sodelovanju s sosednjimi državami; je še posebej zaskrbljen zaradi izredno velikih količin orožja v posesti bojnikov in civilistov, saj to ogroža prebivalstvo, zlasti ranljive skupine, kot so ženske in otroci;
19. poudarja, da je uspešen zaključek libijskega konflikta pomemben za regijo, pa tudi širše za arabsko pomlad; poziva druge voditelje v regiji, naj jim bo Libija v opomin, da bodo

ustrezno pozornost in skrb namenili vse številnejšim gibanjem, s katerimi ljudje zahtevajo spoštovanje njihovih pravic in svoboščin;

20. poziva prehodni nacionalni svet, naj se v domačih strateških gospodarskih sektorjih ravna po visokih standardih preglednosti, da bo od libijskih naravnih virov korist imelo vse libijsko prebivalstvo;

21. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, visoki predstavnici, vladam in parlamentom držav članic, parlamentarni skupščini Unije za Sredozemlje, Afriški uniji, Arabski ligi in libijskemu prehodnemu nacionalnemu svetu.